

HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ OBCÍ – AKTUÁLNÍ VÝVOJ A VÝHLED

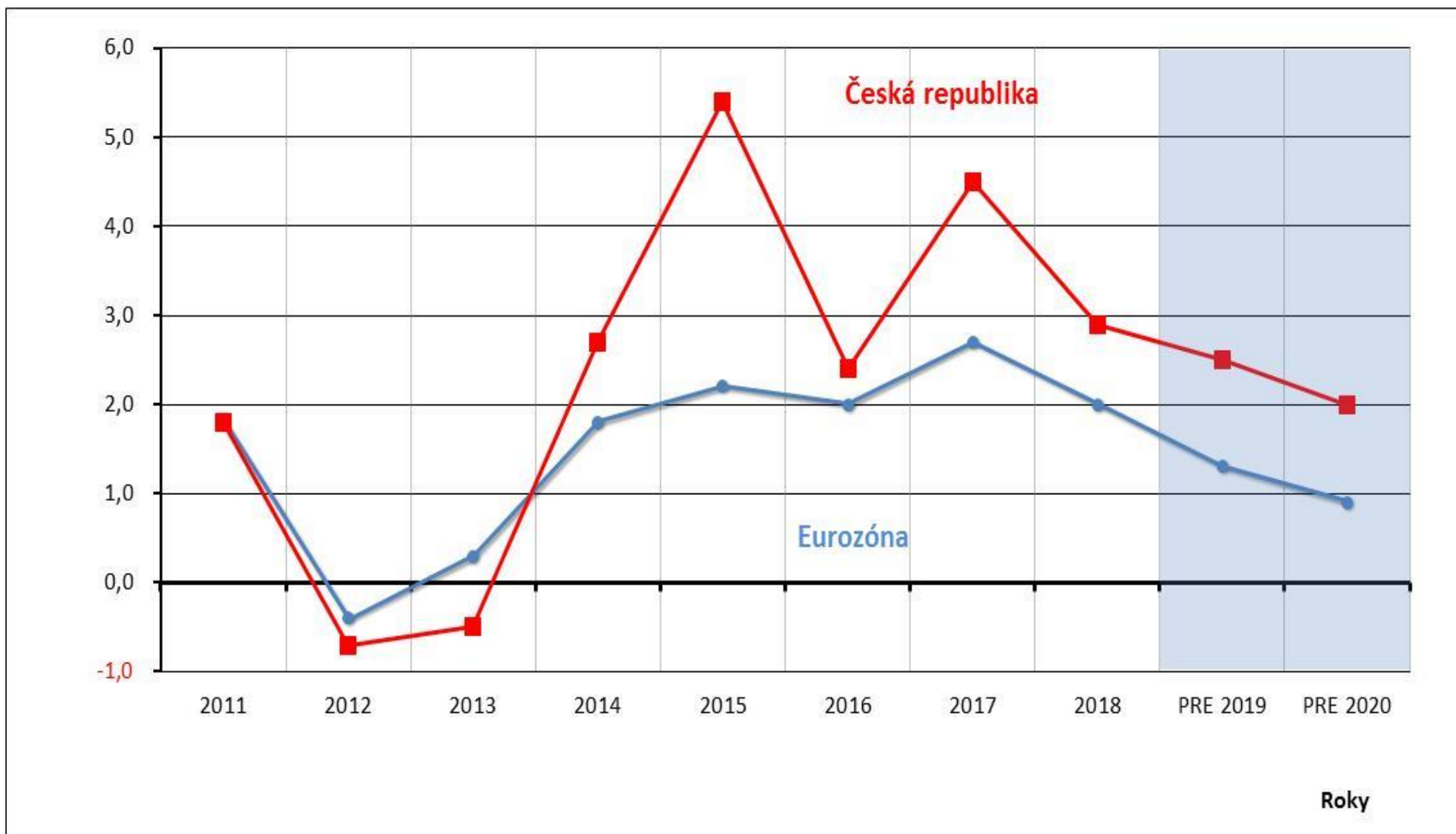
Miroslav MATEJ

Ekonomický vývoj

Vývoj české ekonomiky

růst reálného hrubého domácího produktu v %

Zdroj: Predikce MF ČR (listopad 2019).

Hlavní makroekonomické indikátory (listopad 2019)

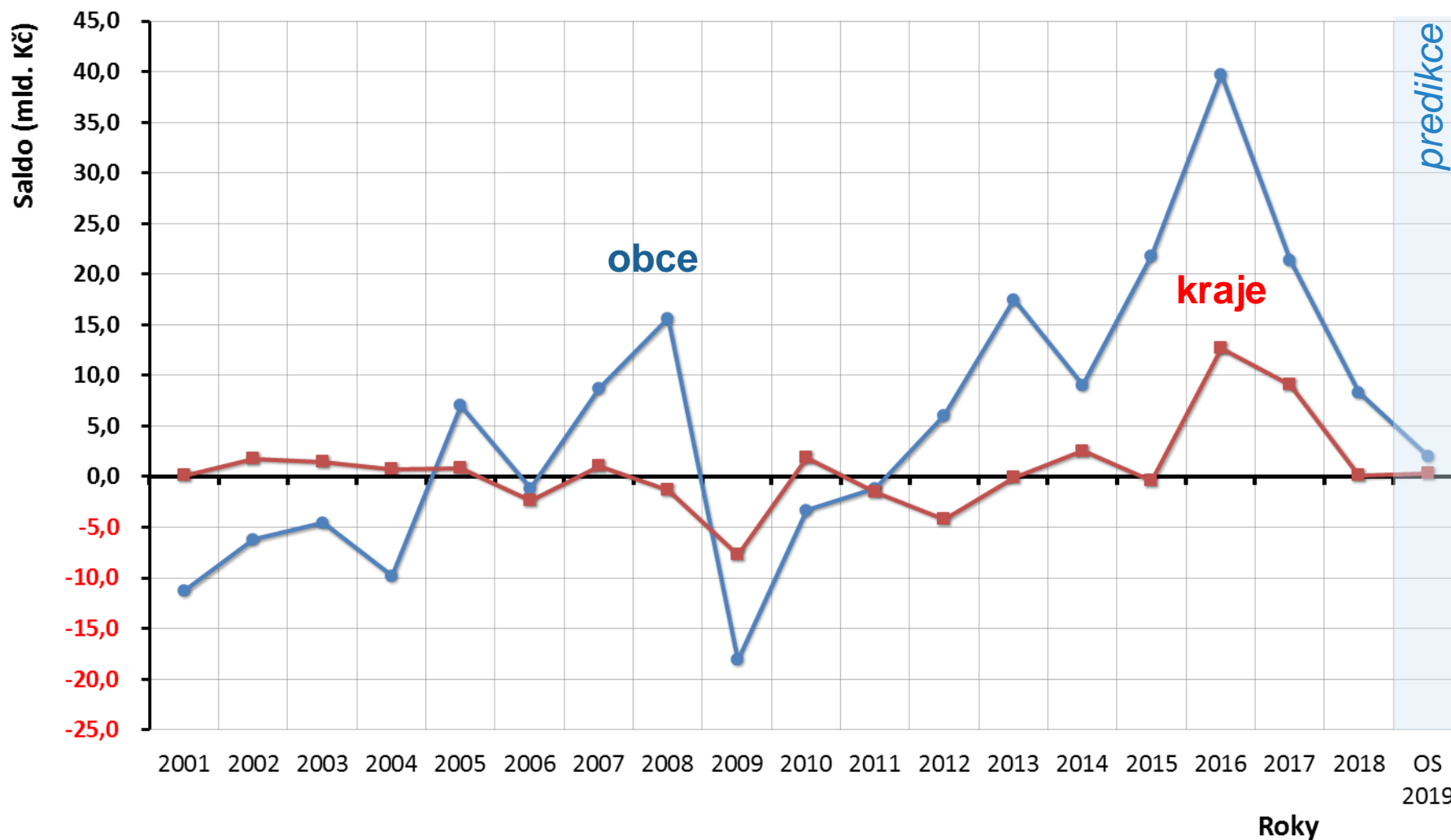
		2014	2015	2016	2017	2018	2019 2020		2019	2020
							Aktuální predikce		Minulá predikce	
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 314	4 596	4 768	5 047	5 329	5 645	5 894	5 627	5 880
	<i>růst v %, b.c.</i>	5,3	6,5	3,7	5,9	5,6	5,9	4,4	5,6	4,5
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	2,7	5,3	2,5	4,4	3,0	2,5	2,0	2,5	2,3
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	3,7	3,6	4,3	3,4	2,7	2,4	2,8	2,6
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v %, s.c.</i>	1,1	1,9	2,7	1,3	3,9	3,0	1,8	2,4	1,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	3,9	10,2	-3,1	3,7	7,2	0,9	0,7	2,5	2,4
Příspěvek čistých vývozu k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,5	-0,2	1,4	1,1	-0,8	0,4	0,3	0,4	0,2
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	1,1	0,8	-0,4	0,1	-0,4	0,0	0,0	-0,3	0,0
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	2,5	1,2	1,3	1,4	2,5	3,3	2,4	3,0	2,1
Míra inflace spotřebitelských cen	<i>průměr v %</i>	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	2,6	2,5	2,2
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	0,8	1,4	1,9	1,6	1,4	0,3	0,1	0,7	0,3
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,2	2,2	2,3
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	3,6	4,8	5,7	8,3	9,5	7,4	5,9	7,4	5,9
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	0,2	0,2	1,6	1,7	0,3	0,9	1,4	0,6	0,8
Saldo sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	-2,1	-0,6	0,7	1,6	1,1	0,3	0,1	0,3	.
Předpoklady:										
Měnový kurz CZK/EUR		27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	25,5	25,6	25,2
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	1,6	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,2	2,0	2,4
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	99	52	44	54	71	64	59	64	60
HDP eurozóny	<i>růst v %, s.c.</i>	1,4	2,0	1,9	2,7	1,9	1,0	0,7	.	.

Hospodaření ÚSC v roce 2019

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů v letech 2001 až 2019 (v mld. Kč)

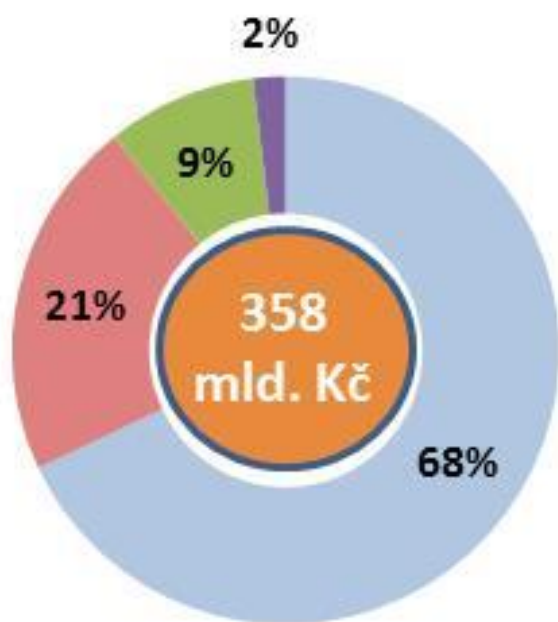

Příjmy a výdaje obcí a krajů 2018 – 2019

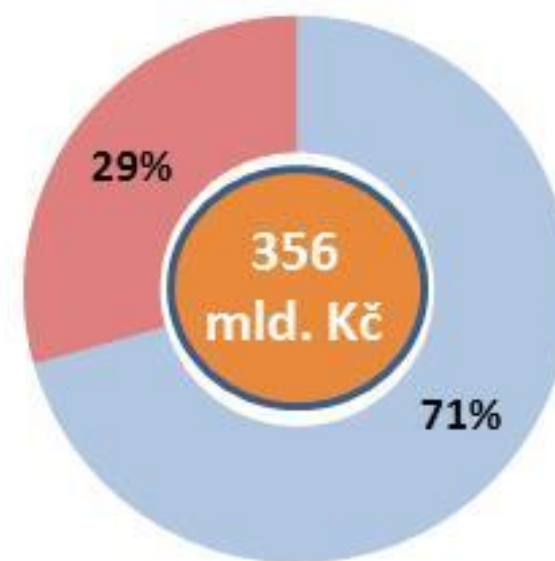
v mld. Kč	2018		odhad 2019		Index 19/18		Rozdíl 19-18	
	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje
Daňové příjmy	226,2	69,0	243,3	74,4	107,6%	107,8%	17,1	5,4
Nedaňové příjmy	32,2	5,5	31,8	7,3	98,8%	132,7%	-0,4	1,8
Kapitálové příjmy	7,4	0,3	6,8	0,5	91,9%	166,7%	-0,6	0,2
Přijaté transfery	65,0	131,1	76,1	156,0	117,1%	119,0%	11,1	24,9
Příjmy celkem	330,9	205,8	358,0	238,2	108,2%	115,7%	27,1	32,4
Běžné výdaje	228,2	175,7	251,3	203,9	110,1%	116,1%	23,1	28,2
Kapitálové výdaje	94,3	30,1	104,7	33,9	111,0%	112,6%	10,4	3,8
Výdaje celkem	322,3	205,7	356,0	237,8	110,5%	115,6%	33,7	32,1
Saldo	8,3	0,1	2,0	0,4				

Struktura příjmů a výdajů obcí 2019 (odhad)

příjmy

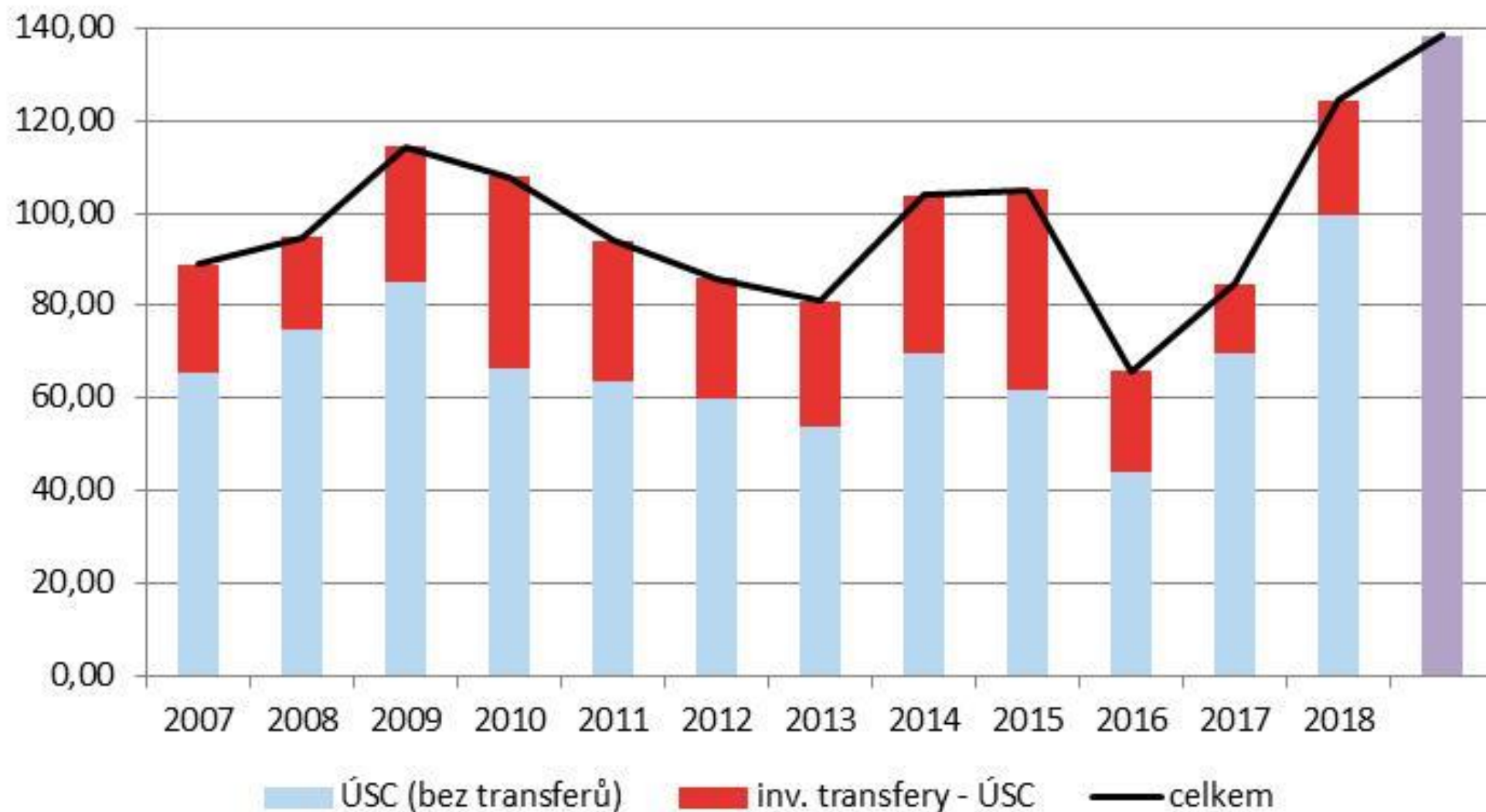
výdaje

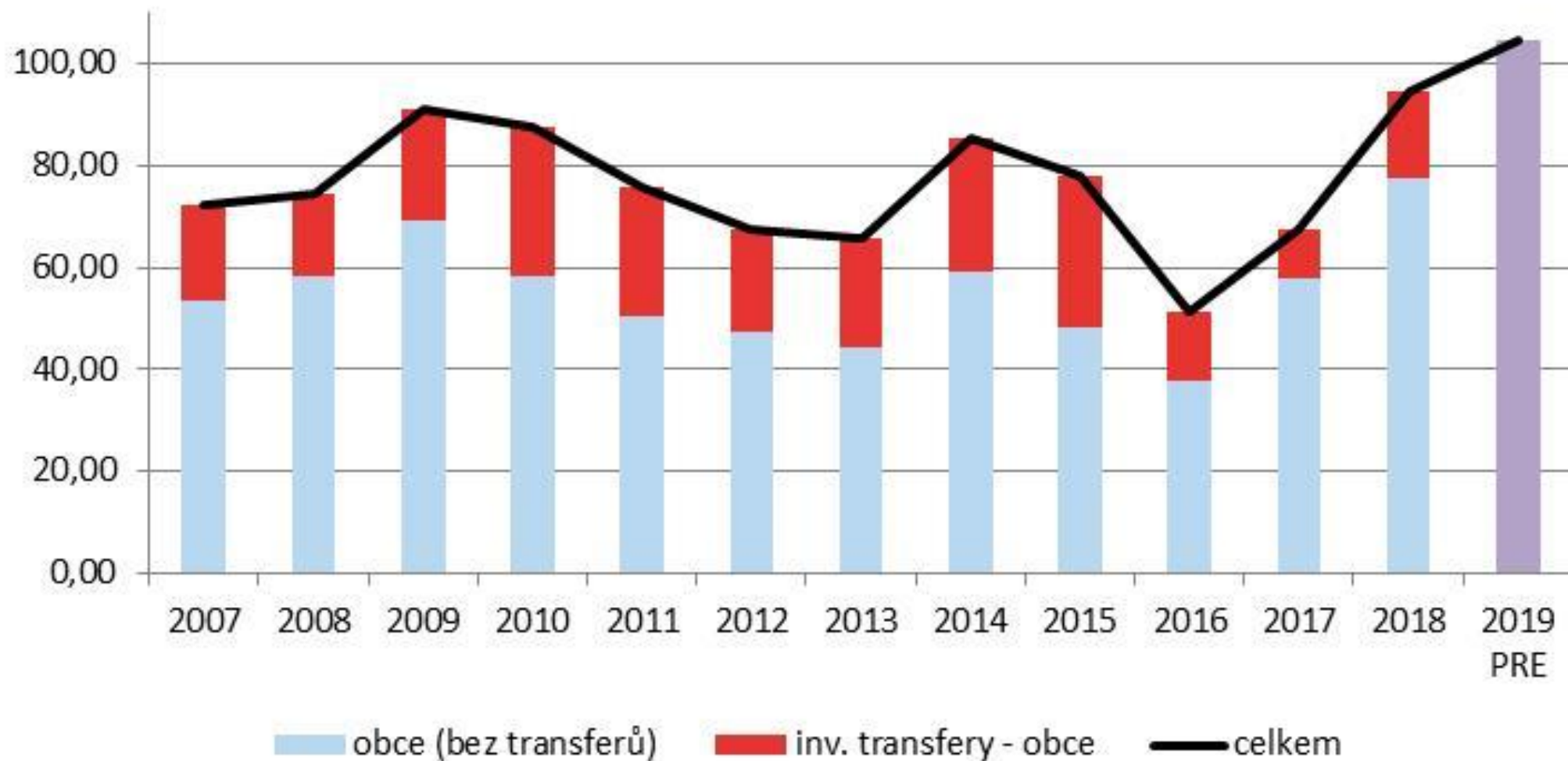
■ daňové ■ transfery ■ nedaňové ■ kapitálové

■ běžné ■ kapitálové

Rekord investic obcí a krajů bude opět asi překonán

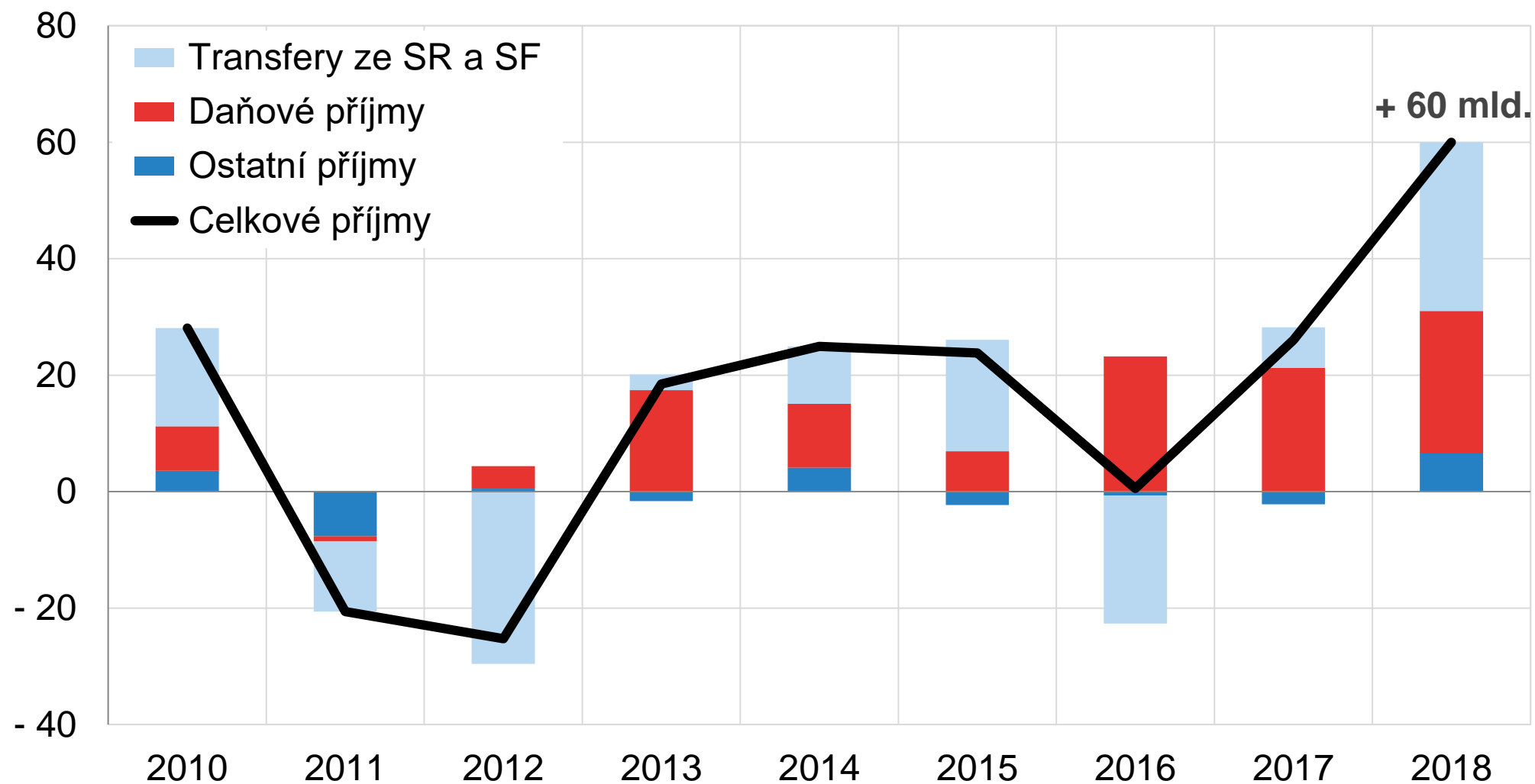

Investiční aktivita obcí roste

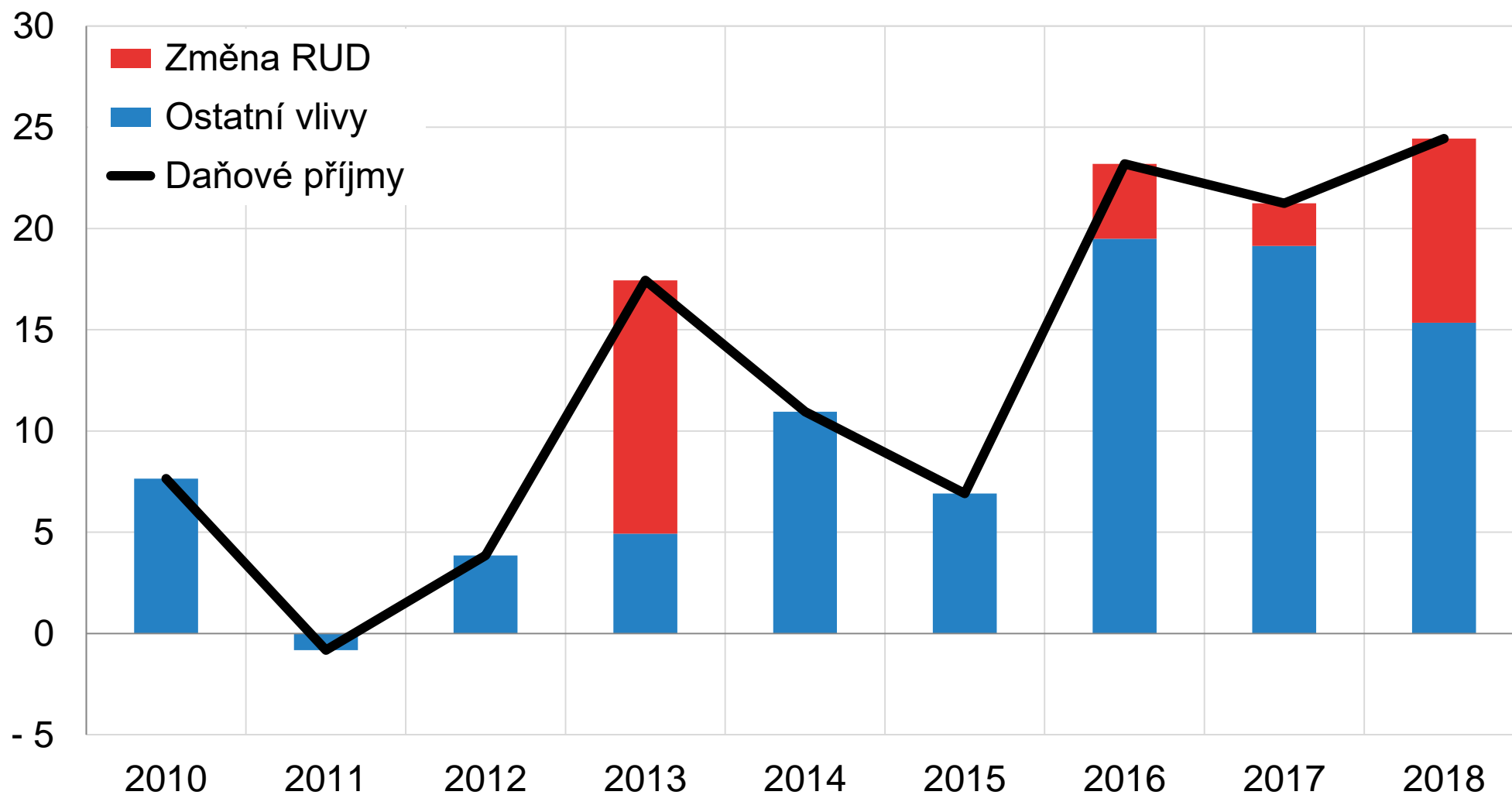
Příjmy územních samosprávných celků

meziroční změna v mld. Kč

Daňové příjmy obcí a krajů

meziroční změna v mld. Kč

Daňové příjmy obcí – listopad 2019 (výkaz FIN)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	11/2018	11/2019	mil. Kč	%
Daňové příjmy	201 766,4	218 068,8	16 302,4	108,08
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	48 595,1	54 951,4	6 356,3	113,08
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	43 844,9	49 403,1	5 558,2	112,68
<i>z přiznání</i>	757,6	1 047,2	289,6	138,23
<i>z kapitálových výnosů</i>	3 992,6	4 501,0	508,5	112,74
Daně z příjmů právnických osob	40 661,1	45 445,1	4 784,0	111,77
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	33 821,3	37 778,2	3 956,9	111,70
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	6 839,8	7 666,9	827,1	112,09
Daň z přidané hodnoty	88 529,9	93 217,8	4 687,9	105,30
Poplatky a odvody z vybraných činností a služeb	11 034,1	11 221,8	187,7	101,70
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	2 612,4	2 766,6	154,3	105,91
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	5 141,7	5 321,7	180,0	103,50
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	668,2	638,1	-30,1	95,49
<i>správní poplatky</i>	2 611,9	2 495,3	-116,6	95,54
Daň z hazardních her	4 895,5	5 060,0	164,6	103,36
Daň z nemovitých věcí	8 049,4	8 171,5	122,1	101,52

Celostátní inkaso daní – prosinec 2019

DPH, DPFO, DPPO					Prosinec 2019	
mld. Kč	2015	2016	2017	2018	2019	Graf
1. Q	144,03	155,18	169,25	186,36	195,05	
2. Q	293,64	321,94	359,50	386,41	412,03	
3. Q	457,42	500,30	540,70	583,69	630,62	
4. Q	633,70	686,83	745,16	807,21	861,12	
Prosinec	633,7	686,83	745,16	807,21	861,12	

+ 6,7 %

Očekávaná skutečnost daňových příjmů 2019

<i>mld. Kč</i> Daňový příjem	Skutečnost 2018		OS 2019 (z 08/19)		rozdíl	
	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daň z přidané hodnoty	35,5	97,7	37,3	103,0	1,8	5,3
Daň z příjmů právnických osob celkem	14,8	46,6	16,1	50,7	1,3	4,1
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	14,5	39,7	15,8	43,6	1,3	3,9
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi</i>	0,3	6,9	0,3	7,1		0,2
Daň z příjmů fyzických osob celkem	18,6	54,2	20,9	61,3	2,3	7,1
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	1,6	4,3	1,6	4,7	0,0	0,4
<i>Daň z příznání celkem</i>	0,4	1,1	0,5	1,3	0,1	0,2
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	16,6	48,8	18,8	55,3	2,2	6,5
Daň z nemovitých věcí		10,9		11,2		0,3
Daň z hazardních her		5,0		4,8		-0,2
CELKEM	68,9	214,4	74,3	231,0	5,4	16,6
					7,84 %	7,74 %

Pozn.:

Tabulka obsahuje daňové příjmy, které hl. m. Praha získává jako obec i jako kraj.

Jedná se o propočtení vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

Nezahrnuje místní a správní poplatky.

Srovnání rozpočtové a aktualizované predikce vybraných daňových příjmů 2019

<i>mld. Kč</i>	rozpočtová 2019		OS 2019 (z 08/19)		rozdíl	
	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daňový příjem						
Daň z přidané hodnoty	38,1	105,4	37,3	103,0	-0,8	-2,4
Daň z příjmů právnických osob celkem	16,3	50,2	16,1	50,7	-0,2	0,5
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	15,9	43,9	15,8	43,6	-0,1	-0,3
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi</i>	0,4	6,3	0,3	7,1		0,8
Daň z příjmů fyzických osob celkem	21,2	61,7	20,9	61,3	-0,3	-0,4
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	1,6	4,2	1,6	4,7	0,0	0,5
<i>Daň z příznání celkem</i>	0,5	1,3	0,5	1,3	0,0	0,0
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	19,1	56,2	18,8	55,3	-0,3	-0,9
Daň z nemovitých věcí		12,0		11,2		-0,8
Daň z hazardu		5,0		4,8		-0,2
CELKEM	75,6	234,3	74,3	231,0	-1,3	-3,3
					-1,72%	-1,41%

Pozn.:

Tabulka obsahuje daňové příjmy, které hl. m. Praha získává jako obec i jako kraj.

Jedná se o propočtení vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

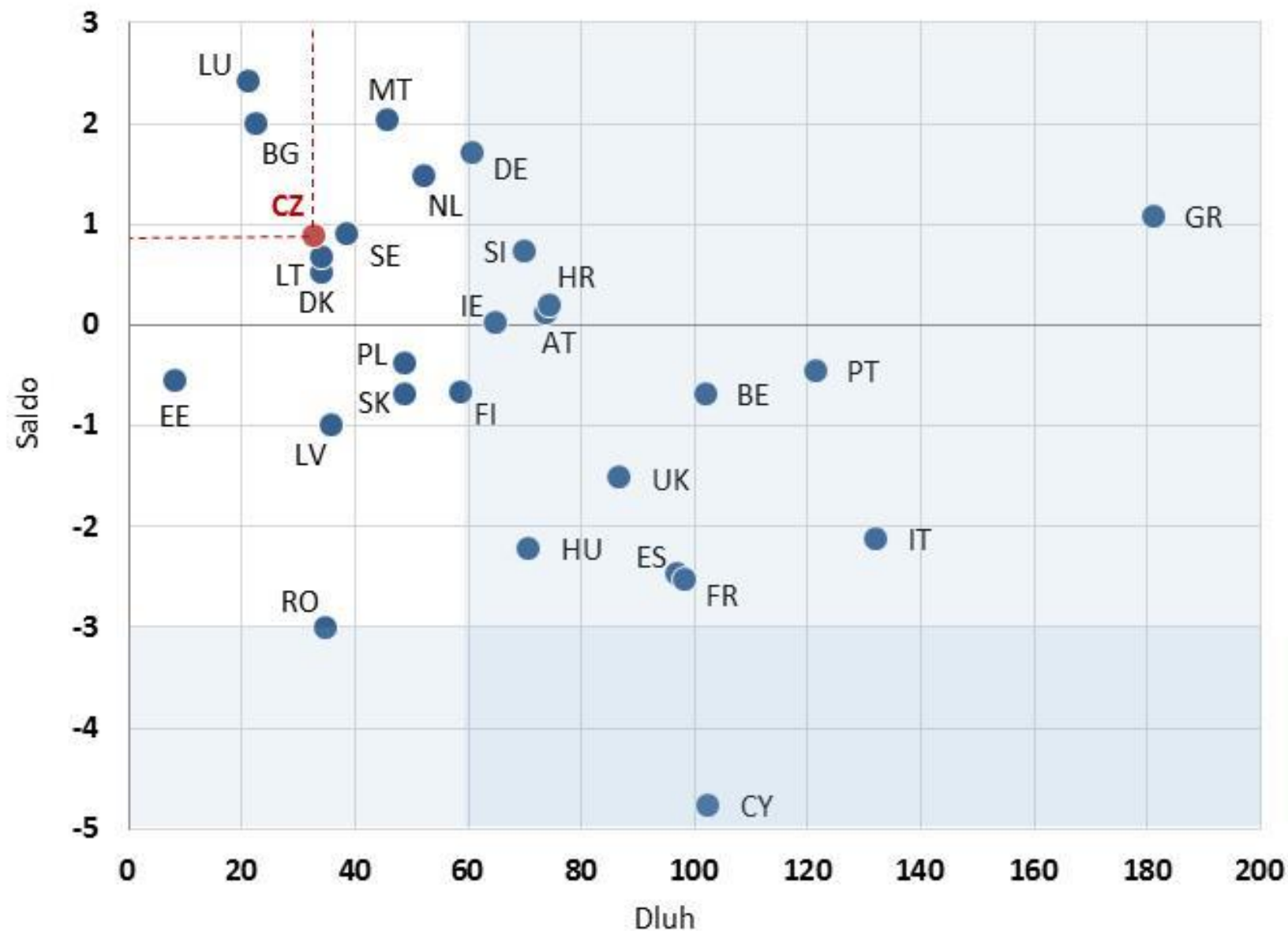
Nezahrnuje místní a správní poplatky.

Zadluženost a rozpočtová odpovědnost

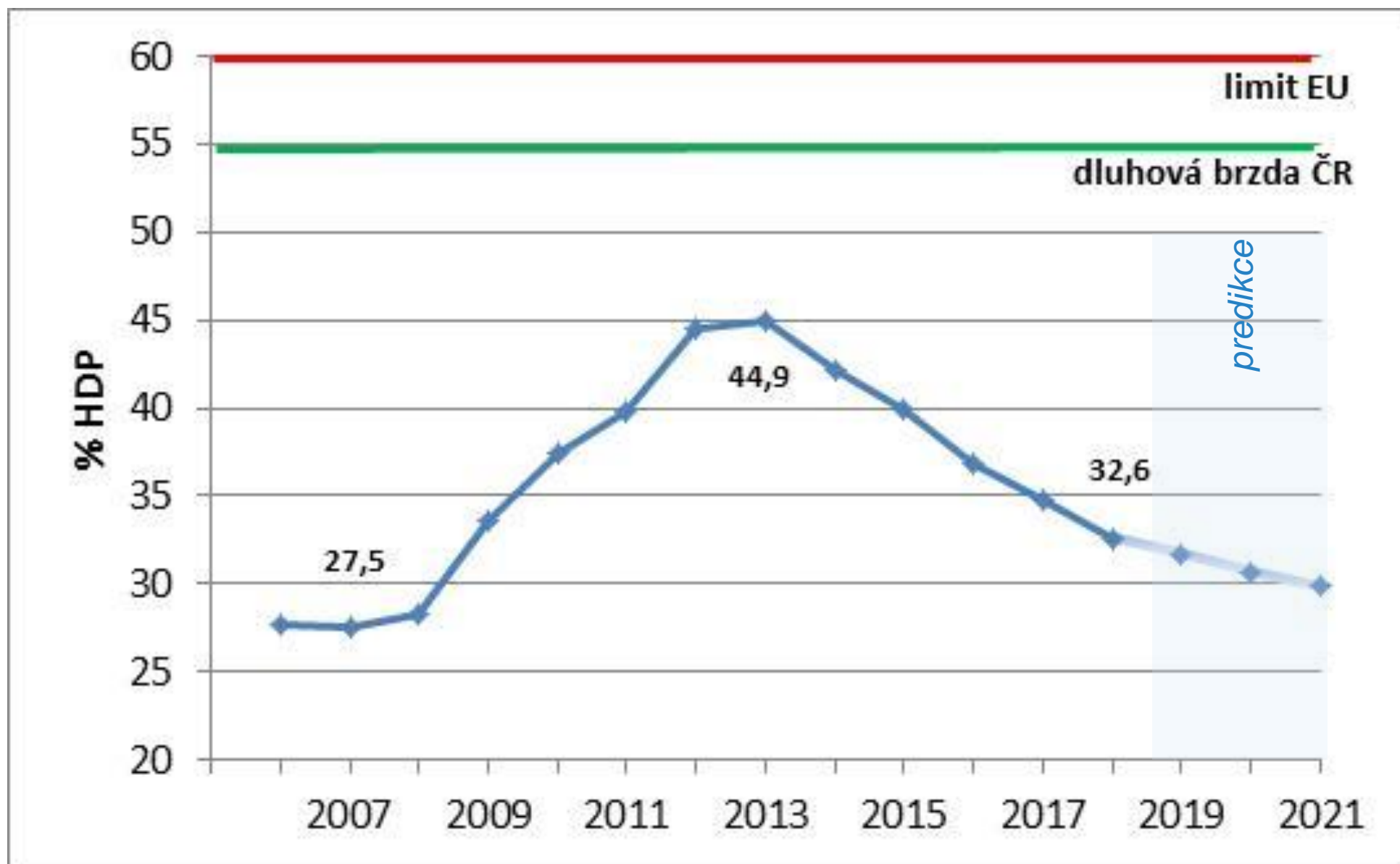

Saldo a dluh veřejných financí v zemích EU (2018)

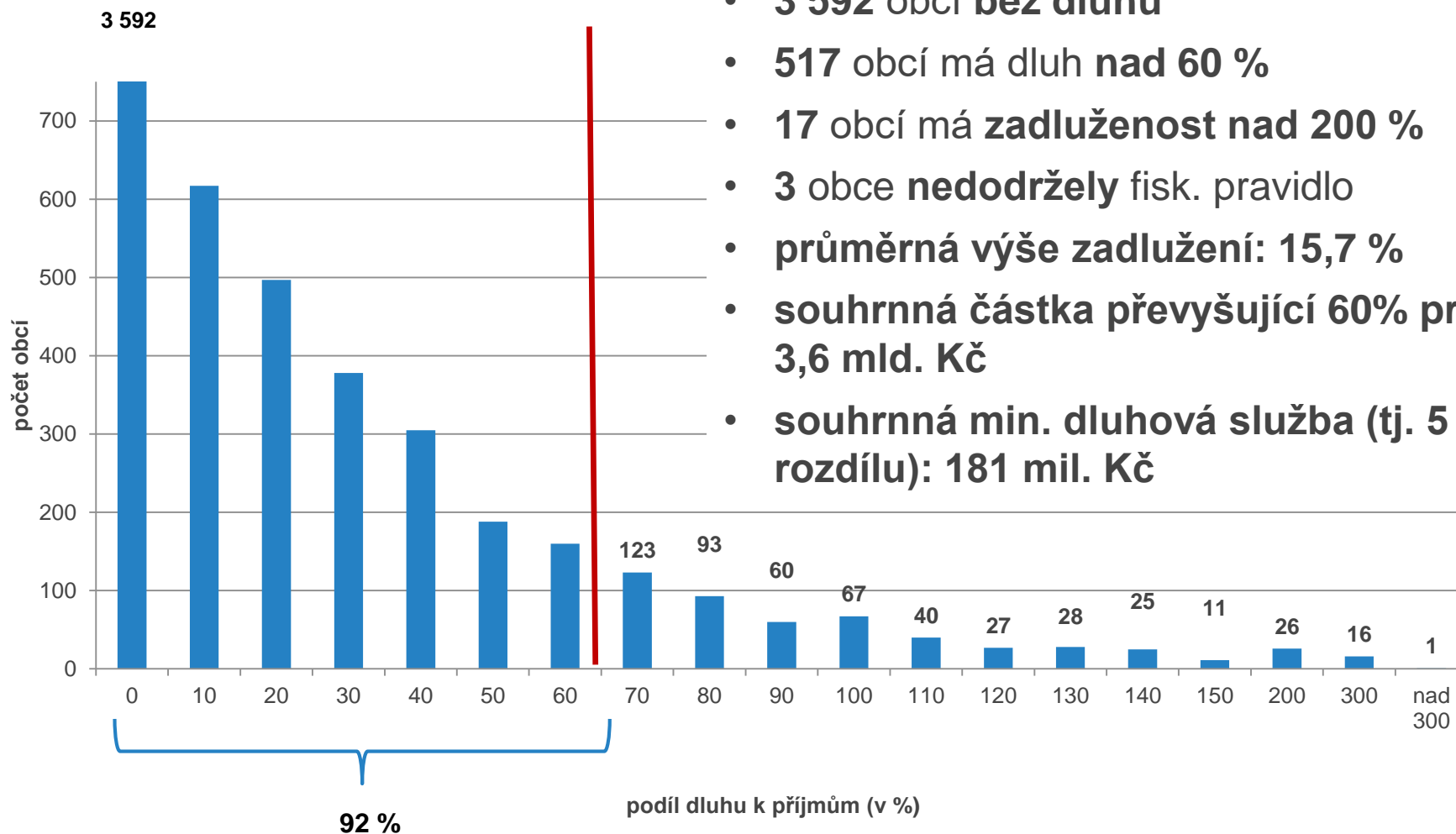
v % HDP

Dluh sektoru vládních institucí

Fiskální pravidlo – vyhodnocení 2018

- **3 592** obcí **bez dluhu**
- **517** obcí má dluh **nad 60 %**
- **17** obcí má **zadluženost nad 200 %**
- **3** obce **nedodržely** fisk. pravidlo
- **průměrná výše zadlužení: 15,7 %**
- **souhrnná částka převyšující 60% pravidlo: 3,6 mld. Kč**
- **souhrnná min. dluhová služba (tj. 5 % z rozdílu): 181 mil. Kč**

Monitoring hospodaření obcí – závěry

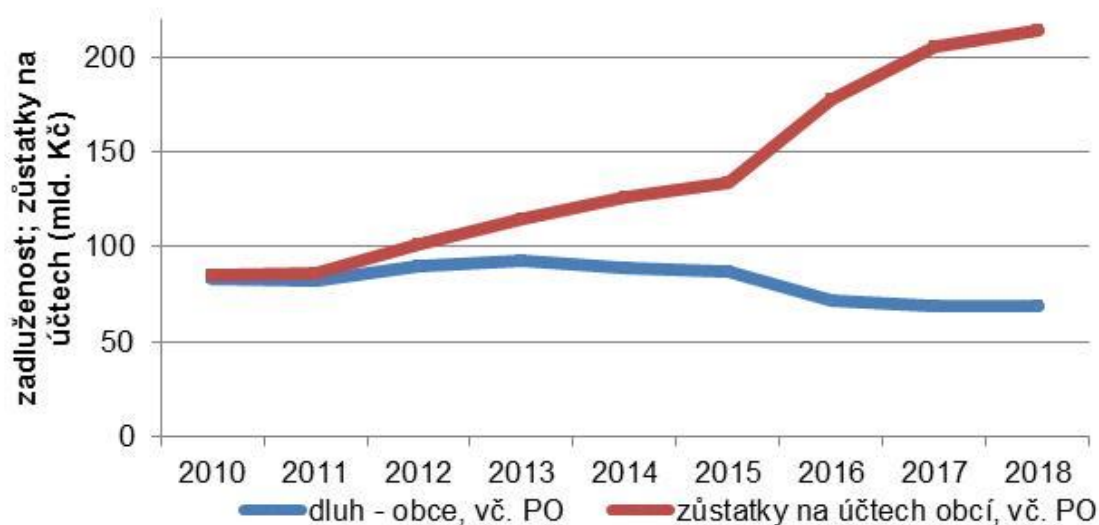
- monitorující indikátory překračuje malá část obcí
- překročení indikátoru automaticky neznamena, že je obec ve finančních problémech či že hospodaří nezodpovědně
- zhoršení indikátorů je většinou způsobeno realizací větší investiční akce či z důvodu nevypořádání přijaté dotace

Identifikovaná rizika

- nedostatek prostředků pro správu a opravy dlouhodobého hmotného majetku
- realizace „zbytečných“ projektů s využitím dotací
- ne vždy dostatečný důraz na udržitelnost výsledků projektů, vč. provozní náročnosti
- nedodržení podmínek přijaté dotace – riziko odvodu a penále

Zadluženost ÚSC nepředstavuje riziko

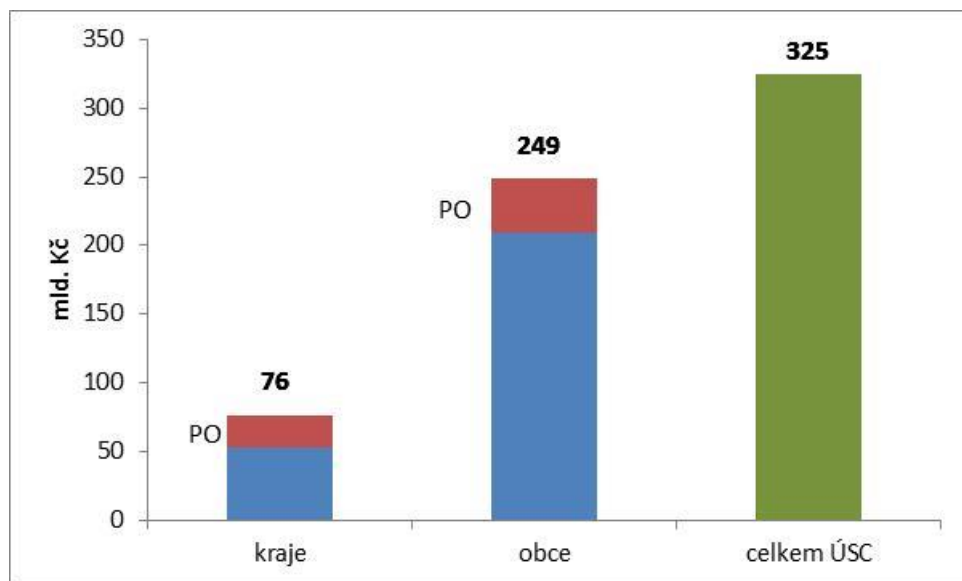
Dluh obcí vs. zůstatky na účtech 2018

Dluh Prahy, Brna, Ostravy a Plzně tvoří 43 % celkového zadlužení obcí

Finanční prostředky na účtech obcí a krajů převyšují hodnotu celkového dluhu o 172 mld. Kč

Zůstatky na účtech obcí a krajů k 30. 6. 2019

Středočeský kraj	10,76 %
Jihočeský kraj	0,00 %
Plzeňský kraj	0,00 %
Karlovarský kraj	5,18 %
Ústecký kraj	5,68 %
Liberecký kraj	8,18 %
Královéhradecký kraj	2,64 %
Pardubický kraj	10,57 %
Kraj Vysočina	5,21 %
Jihomoravský kraj	12,55 %
Olomoucký kraj	31,21 %
Zlínský kraj	2,28 %
Moravskoslezský kraj	10,32 %
PRŮMĚR	9,73 %

Rozpočty obcí a krajů v roce 2020

Výdajové priority SR na rok 2020

- zvýšení **průměrného starobního důchodu** o cca 900 Kč od 1. 1. 2020 na částku **14 326 Kč** (dopad do SR + **36,9 mld. Kč**);
- zvýšení **rodičovského příspěvku** o 80 tisíc korun pro rodiny s dětmi do čtyř let (dopad do SR + **8,6 mld. Kč**);
- **platba státu do veřejného zdravotního pojištění** se meziročně zvyšuje o **3,5 mld. Kč** na celkovou částku 76,8 mld. Kč;
- zvýšení objemu prostředků na **platy pedagogických pracovníků** v regionálním školství o 10 %;
- zvýšení objemu prostředků na **platy nepedagogických pracovníků** v regionálním školství o 7,2 %;
- zvýšení **kapitálových výdajů** v roce 2020 na **146,7 mld. Kč**, tj. o 24,4 mld. Kč více než v roce 2019;
- celkový objem výdajů na **podporu sportu** je navržen ve výši **8,1 mld. Kč**, tj. o 0,3 mld. Kč více než v letošním roce;

Východiska daňové predikce 2020

- pokračující růst inkasa sdílených daní vlivem hosp. růstu a evidence tržeb

DPH

- změna daňového řádu (prodloužení lhůty pro vrácení nadměrných odpočtů) – jednorázový dopad do veřejných rozpočtů + 24 mld. Kč (SR 16,2 mld., kraje 2,1 mld., obce 5,7 mld.)

DPFO

- **pozitivní dopad**
 - vysoká zaměstnanost
 - růst mezd a platů
 - zrušení osvobození výher v hazardních hrách
- **negativní dopad**
 - postupné zvýšení daňového zvýhodnění na děti
 - školkové
 - snížení sazby pojistného na sociální pojištění o 0,2 p. b.
 - opětovné zvýšení limitu pro výdajové paušály na 2 mil. Kč

Predikce vybraných daňových příjmů obcí a krajů

<i>mld. Kč</i>	OS 2019		PRE 2020		rozdíl 2020-2019	
	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daňový příjem						
Daň z přidané hodnoty	37,3	103,0	40,9	113,0	3,6	10,0
Daň z příjmů právnických osob celkem	16,1	50,7	16,7	52,4	0,7	1,7
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	15,8	43,6	16,4	45,1	0,6	1,5
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi a kraji</i>	0,3	7,1	0,4	7,2	0,1	0,1
Daň z příjmů fyzických osob celkem	20,9	61,3	22,5	65,5	1,6	4,2
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	1,6	4,7	1,7	4,9	0,1	0,2
<i>Daň z příznání celkem</i>	0,5	1,3	0,4	1,1	-0,1	-0,2
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	18,8	55,3	20,4	59,6	1,6	4,3
Daň z nemovitých věcí		11,2		11,4		0,2
Daň z hazardu		4,8		5,0		0,2
CELKEM	74,3	231,0	80,1	247,3	5,9	16,3
					7,81%	7,06%

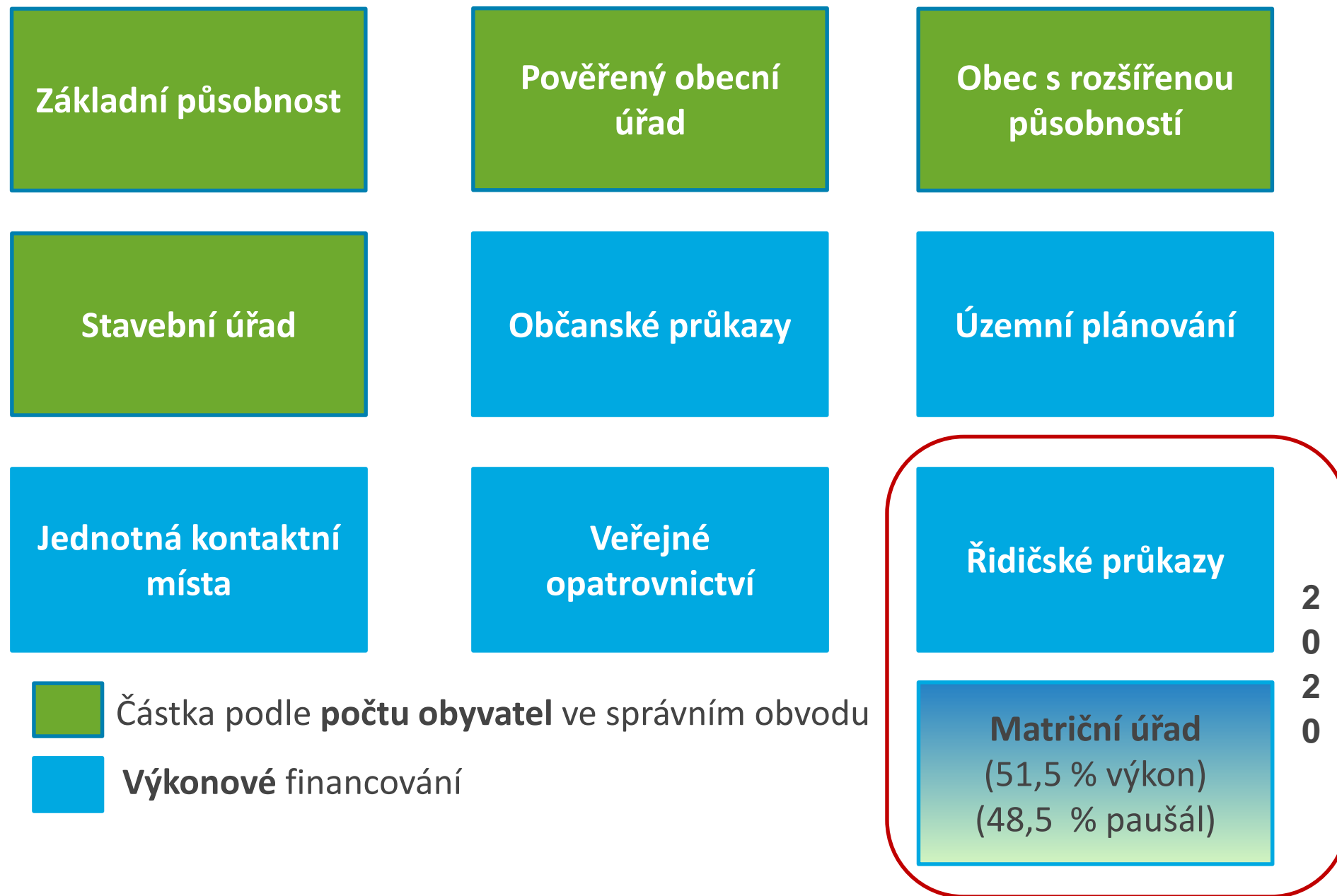
Pozn.:

Tabulka obsahuje daňové příjmy, které hl. m. Praha získává jako obec i jako kraj.

Jedná se o propočtení vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

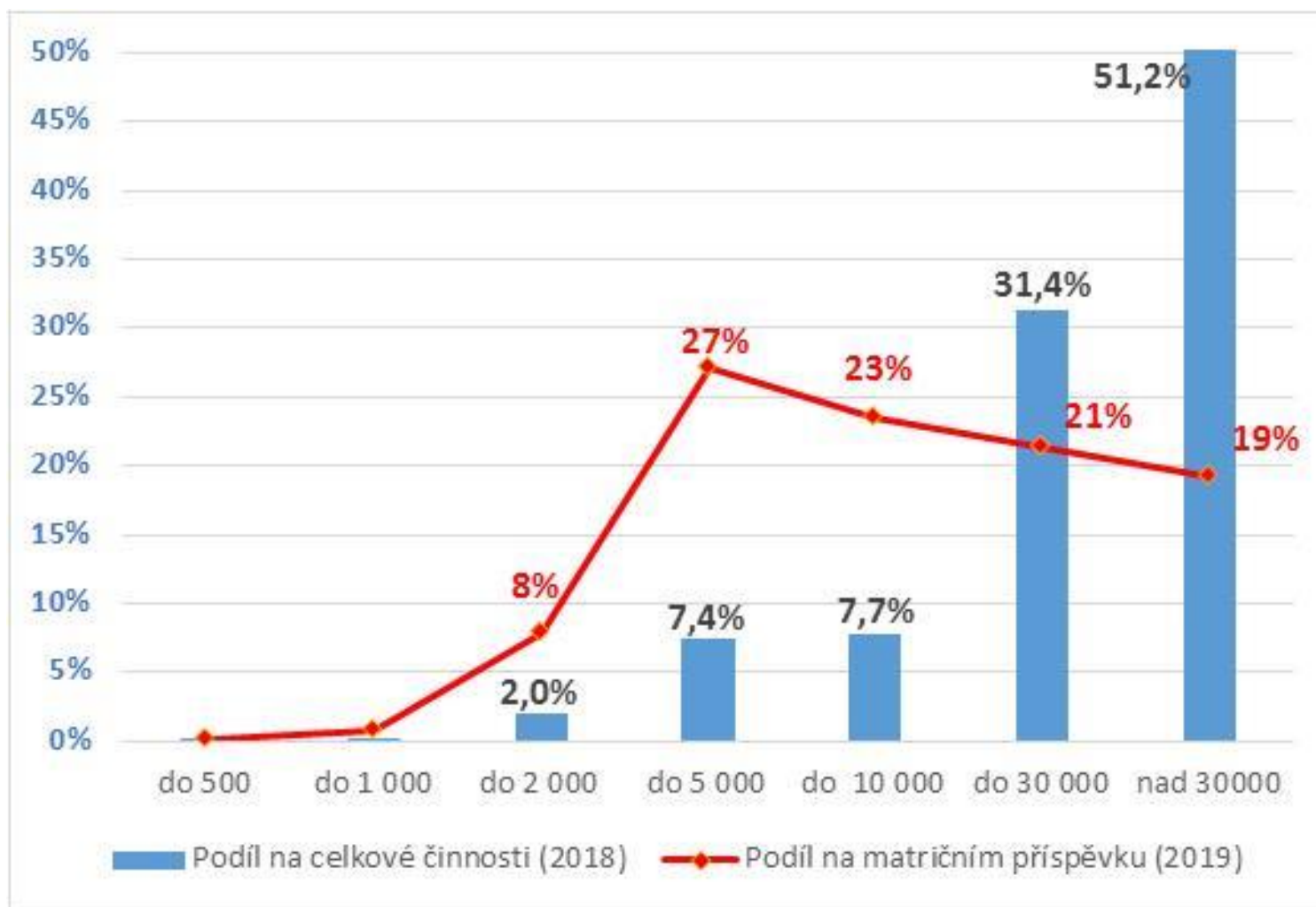
Nezahrnuje místní a správní poplatky.

Financování přenesené působnosti (obce)

Proč výkonově financovat matriční úřad ?

Podíl činnosti matrik na příspěvku 2019

Nespravedlivé rozdělení příspěvku

Různá cena stejných prvozápisů a **rozdílná distribuce** peněz a práce

Obce nad **10 tis.** obyv. vykonají **82,5 % agendy**, ale získají pouze **41 % příjmů**

Sazby úhrad vybraných agend přenesené působnosti

AGENDA	ÚHRADA
veřejné opatrovnictví (k 31. 3. 2019)	29 000 Kč
občanské průkazy (1. 1 - 31. 12. 2018)	115 Kč
řidičské průkazy (1. 1 - 31. 12. 2018)	115 Kč
matrika (1. 1 - 31. 12. 2018) 51,5 % tvoří výkonová složka	
zápis v knize manželství/partnerství	2 760 Kč
zápis v knize úmrtí	920 Kč
zápis v knize narození	690 Kč
určení otcovství	209 Kč
územní plánování (1. 1 - 31. 12. 2018)	
závazné stanovisko	2 477 Kč

Navyšování příspěvku na výkon státní správy

v mil. Kč

ROKY	OBCE + PRAHA			KRAJE			CELKEM		
	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst
2016	8 329			1 070			9 399		
2017*	9 078	109%	749	1 141	107%	71	10 219	109%	820
2018	9 550	105%	472	1 197	105%	56	10 747	105%	528
2019	10 517	110%	967	1 317	110%	120	11 831	110%	1 084
2020	10 970	104%	453	1 488	113%	171	12 458	105%	627
2021 (návrh)	11 500	105%	530	1 563	105%	75	13 062	105%	604
2022 (návrh)	12 056	105%	556	1 641	105%	78	13 697	105%	635

Celkem 2022-2016

145% 3 727

153% 571

146% 4 298

Pozn.:

* Zavedení výkonu funkce veřejného opatrovníka (29 tis. Kč / na opatrovance) => navýšení o 350 mil. Kč

Rozpočtové určení daní zůstává beze změny

sdílená daň	do r. 2007	2008 - 2011	2012	2013 - 2015	2016	2017	od r. 2018
DPH	20,59%	21,40%	19,93%	20,83%	20,83%	21,40%	23,58%
DPFO (z příznání)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%
DPFO (záv. činnost)	20,59%	21,40%	21,40%	22,87%	23,58%	23,58%	23,58%
DPFO (vybíraná srážkou)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%
DPPO	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%

+ motivační složka: 1,5 % z DPFO ze závislé činnosti

+ výlučná daň: 100 % z daně z nemovitých věcí

+ daň z hazardu: 65 % technické hry (obce s hracími automaty)
30 % ostatní hry

Děkuji za pozornost

Miroslav MATEJ

ředitel odboru Financování územních rozpočtů

Ministerstvo financí

miroslav.matej@mfcz.cz | monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcz.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/metodicka-podpora>